

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Dvajset tisoč članov v J.
S. K. Jednoti je lepo število,
toda 25,000 bi se slišalo še
lepše!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

50.45 — STEV. 45

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, NOVEMBER 6TH 1929 — SREDA, 6. NOVEMBRA 1929

VOL. V. — LETNIK V.

RAZNE SLOVENSKE VESTI

TEDENSKI PREGLED

PO LATINSKI AMERIKI

KAKO PRISTAJAJO AEROPLANI

LEPE CESTE

GLASOVI Z RODNE GRUDE

VSAK PO SVOJE

Glavni tajnik J. S. K. Jednotničar Joseph Pishler je spomil na dne uredništvo, da se skriva na sigurni poficijski državljenju. Bohinj v Dunaju je zapustil že pred dohom tem in zdaj se zdravljajo v Ely. Po operaciji počneva rana se mu izborno cestu tudi drugače se počuti kot prej. Zelo poahlji opremo zdravnikov bolnice v Duluthu, ki smo to obžaluje, da se ni že podvrgel operaciji, kajti ga je že dolgo prej obnovoval. Izraža upanje, da mogel v kratkem zopet prijeti delom v uradu.

To je gotovo razveseljiva vest za njegove sorodnike in posestvenike prijatelje, ame tudi za vse članstvo, kajti ponosom lahko trdimo, da druga slična slovenska organizacija nima v bolji priljubljenega tako kot ga ima J. S. K. Pishler v osebi sobrata Josepha.

Angloško posluječe društvo person College, št. 205 v Canonsburgu, Pa., prijeti v soboto 9. novembra svoje veselico v poljski sovjeti dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Postrojivo Zvon, št. 70 JSKJ v Embroider, Ill., prijeti na večer veliko jesensko vesoljko dvorani na za 22. v Lincoln cesti.

Prečeni teden v sosednjih kanadskih provinci Ontario Stranka, ki je bila zdaj na vladini in ki se je zavzemala za to, da ostane v veljavi sedanji sistem vladne kontrole opojnih pičev, je izšla iz volilnega boja s sijajno zmago. Stranka, ki je šla v volilni boj z obljubo, da bo vpeljala prohibicijo, kot jo je pravina Ontario že imela, pa jo je zavrgla, in kot jo imajo Zednjene države, je doživela silen poraz. Naši sosedji Canadčani imajo priliko videti, kakšen "blagoslov" je prohibicija za Zednjene države, zato pa tudi na vrste blagoslov hvaležno odklanjajo.

JUGOSLAVIJI je bila vrnjena umetna velika vrednost, katera je bila pred par leti ukradena iz katedrale v Zagrebu in prodana Demotto Inc umetniški galeriji v Parizu. Tam je zasedel kurator muzeja v Clevelandu in kmalu bil potrebno sveto za nakup iste. Ko so pred par meseci v Zagrebu opazili, da je umetna ukrašena in nadomeščena s kopijo, je bila uvedena preiskava in sled je vodila v Cleveland. Potom zveznega državnega departmента se je začela Jugoslavija pogajati za povrnitev umetnosti in pogajanja so bila uspešna. Prečeni teden se je pripeljal v Cleveland dr. Leonid Pitamic, jugoslovanski poslanik v Washingtonu, in direktor clevelandanskega muzeja mu je umetnost izročil.

Umetnina ima obliko tablice iz slonove kosti v velikosti 12x10 palcev in je bila izdelana po nekem srednjeveškem umetniku v desetem stoletju. Last zagrebške katedrale je postala že pred letom 1375.

MUSSOLINIJEV DELOVANJE v Ameriki je zadnje dni vzdignilo mnogo prahu. V novembriški številki "Harper's Magazine" je Marcuse Duffield razkrinkl tiranijo fašizma med ameriškimi Italijani, celo med tistimi, ki so ameriški državljanji. Italijanske naselbine so polene fašistovskih agentov, ki terorizirajo svoje sorokake celo v tej deželi, jih slijijo v fašistovske organizacije in celo v plaćevanje davkov. Kdor se neče zapisati fašistom, ga očrnilo pri-

zelo vrzno odločbo je nedavno podal zvezni blagajniški departmament v Washingtonu. The Rust Engineering Company, unijiska kontraktska firma, je dobila od vlade kontrakt zgradbe za povečano zvezno tiskarno. Od tvevrde je potem dobila neka neunijska firma naročilo, da v poslopu namesti potrebne stroje. Ko je prišlo 200 delavcev te neunijske firme na delo, so delavci unijiske Rust firme zapustili delo. Graditev milijonske zgradbe je s tem obstala, in posledica je bila gori omenjena določba zveznega blagajniškega departmента.

Glasom tega odloka mora unijiska tvrdka, ki je dobila kontrakt od vlade, delo v vseh posameznostih izvršiti z unijiskimi delaveci. Ako dobi kontrakt neunijska firma, se seveda lahko poslužuje neunijskih delavcev. Organizirani delavci smatrajo to za lepo zmago, ker velike kontraktorske firme, ki lahko izvrše vsa dela velikih od vlade dobljenih kontraktov, so večinoma unijske.

SUHAČI SO BILI PORAŽENI prečeni teden v sosednjih kanadskih provinci Ontario Stranka, ki je bila zdaj na vladini in ki se je zavzemala za to, da ostane v veljavi sedanji sistem vladne kontrole opojnih pičev, je izšla iz volilnega boja s sijajno zmago. Stranka, ki je šla v volilni boj z obljubo, da bo vpeljala prohibicijo, kot jo je pravina Ontario že imela, pa jo je zavrgla, in kot jo imajo Zednjene države, je doživela silen poraz. Naši sosedji Canadčani imajo priliko videti, kakšen "blagoslov" je prohibicija za Zednjene države, zato pa tudi na vrste blagoslov hvaležno odklanjajo.

JUGOSLAVIJI je bila vrnjena umetna velika vrednost, katera je bila pred par leti ukradena iz katedrale v Zagrebu in prodana Demotto Inc umetniški galeriji v Parizu. Tam je zasedel kurator muzeja v Clevelandu in kmalu bil potrebno sveto za nakup iste. Ko so pred par meseci v Zagrebu opazili, da je umetna ukrašena in nadomeščena s kopijo, je bila uvedena preiskava in sled je vodila v Cleveland. Potom zveznega državnega departmента se je začela Jugoslavija pogajati za povrnitev umetnosti in pogajanja so bila uspešna. Prečeni teden se je pripeljal v Cleveland dr. Leonid Pitamic, jugoslovanski poslanik v Washingtonu, in direktor clevelandanskega muzeja mu je umetnost izročil.

Umetnina ima obliko tablice iz slonove kosti v velikosti 12x10 palcev in je bila izdelana po nekem srednjeveškem umetniku v desetem stoletju. Last zagrebške katedrale je postala že pred letom 1375.

Carretta v Philadelphiji je preživljila že vrsto let z konji. Vsako leto izbera okoli 200 leseni konji, ki so vrtljaki širok dežek, ki so razdeljeni v šest nagrad. Carretta je bila razigrana, venitvena in dostojna. Prav tako je izvrzka, ker diha toplo vrtljivo prijateljstvo do Jugoslavije.

Prav tako je izvrzka, ker diha toplo vrtljivo prijateljstvo do Jugoslavije.

Kadar kdo v Evropi ali tukaj na splošno govoril o "Ameriki," si mi navadno predstavljamo Združene države. Razmeroma malo pozornosti se obrača na Centralno in Južno Ameriko, kjer se nahaja dvajsetica neodvisnih republik. Celo povprečni "Amerikanec," to je prebivalec Združenih držav, ki se toliko zaveda trgovinske važnosti Južne Amerike, ve manj o tej deželi kot o drugih kontinentih sveta. Zna bolje razločevati med raznimi deželami, kulturi in kolonijami v Aziji in Afriki kot med onimi v drugi polovici svoje lastne hemisfere — Amerike; ko govoril o Južni Ameriki, si predstavlja celotni kontinent, mesto skupino raznih posebnih dežel, od katerih ima vsaka svoje posebne razmere in probleme.

Svetovna važnost Latinske Amerike

Republike Centralne in Južne Amerike so navadno znane pod imenom "Latinska Amerika," ker so bile naseljene od naredov latinskega izvora. Toliko gospodarsko, kolikor politično igrajo, čim dalje važnejšo vlogo v ameriških in svetovnih zadevah. Gospodarsko je ves svet v velikem obsegu odvisen od pšenice in goveda Argentine. Gnojil države Čile, kave in kava Brazilije, kaka in vodoravna v Braziliji in raznih polutropičnih produktov Centralne in Južne Amerike je leta 1927 — in to je bilo baje dokaj slabo leto — znašala približno 1763 milijonov dolarjev, od katere svote predstavljajo malo več kot polovico uvozi iz teh republik. Leta 1928 je ameriška trgovina z Latinsko Ameriko prekoračila dva bilijona dolarjev. V enem izmed zadnjih let je Argentina kupila tri osminke svojih uvozov v Združenih državah; Brazilija in Čile sta v Združenih državah potrošile približno polovico stroškov za svoje uvoze. Na drugi strani so Združene države kupile dobro polovico izvozov države Čile, Colombia, Perua in Venezuela, skoro polovico izvozov Brazilije in približno tretjino izvozov Argentine.

Združene države imajo mnogo močnih tekmecev za latinskoameriško trgovino. Nemčija, Velika Britanija in mnogo drugih evropskih dežel gre tja po surovine in razne proekte in tudi išče tržišča za svoje izvoze. Konkurenca je postal izrazita po otvoritvi Panamskega prekopa, ki je odprt pot do nekaj izoliranih pokrajini ob pacifični obali Latinske Amerike. Tekma je postal še živahnjejša od časa vetrovne vojne, ko so evropske dežele nujno potrebovale surovine in tržišča.

Toliko geografsko, kolikor finančno so Združene države v ugoden položaju pri tej temi. Namerava se zgraditi panameriško cesto, ki naj vodi čez kontinent Severne, Centralne in Južne Amerike. Ta orjaški projekt pomenja nadaljnje vez med Amerikami.

Z gospodarskim razvojem in industrializacijo se je povečal vpliv Latinske Amerike v svetovnih zadevah, in Argentina, Čile, Brazilija, Mehika in druge republike so zavzete svoje mesto v zboru svetovnih sil. Tu je latinsko-ameriška kultura, literatura in umetnosti postajajo čim bolj znane po svetu in se vedno bolj cenijo v Starem in Novem svetu.

AEROPLANI

Kdor je bil že kdaj na kakšnem letalskem polju, imel je priliko videti, kako graciozno pristajajo aeroplani. Kadar kolesa dosežejo trda tla letališča, aeroplani še nekaj časa teče po tleh, predno se ustavijo. Pilot ga navadno tekom tega časa z zmanjšano hitrostjo pride v vrsto, kjer je njegovo mestno.

Toda vselej ne pristane aeroplani, kot se spodobi. Saj vemo, da se dostikrat tudi avtomobil zaleti preko mosta, skoči v obcestni jarek ali prepadi, zavazi v hišo, na obcestni hodnik, v drevo, telegrafski drog itd. Podobne in dostikrat še bolj usodne neprilike zadenejo aeroplane, kadar so primorani pristati kjerkoli vsled viharja, izgube kontrole, pokvarjenega motorja ali krila itd. Taki prisiljeni pristanki so včasih usodni, včasi pa skoro smešni.

V Bostonu je neki potniški aeroplani s tremi potniki pristal z "glavo" naprej v mehkih blatu na robu letalskega polja. Resno ni bil nihče poškodovan. Blizu Huntington parka v Los Angelesu je neki vojaški biplan bil prisiljen pristati in je to izvršil tako nerodno, da je sedel na avtomobilu, ki je stal na cesti. Letalci in avtomobilisti so ostali nepoškodovani.

Blizu Huntington parka v Los Angelesu je neki vojaški biplan bil prisiljen pristati in je to izvršil tako nerodno, da je sedel na avtomobilu, ki je stal na cesti. Letalci in avtomobilisti so ostali nepoškodovani.

Letalski poročnik Richard Alsworth je bil prisiljen pristati na vodi, 100 čevljev od obrežja v Rockaway Beach, N. Y. Pripraval je na suho nepoškodovan, letalo pa so privlekli na obrežje z vrvmi.

V bližini Birminghamu, Ala., je neko letalo pristalo na strehi hiš. Streha je bila precej poškodovana in letalo tudi, toda pilotu se ni nič zdalega zgodilo.

Vsled megle in pokvarjenega motorja se je letalec Jack Albright zaletel v drevo v Belairu, Md. Letalo je bilo skoraj dočela uničeno in letalec ubit.

Fordov monoplan, katerega je vodil pilot Taylor je bil prisiljen pristati v Clevelandu na nekem malem lotu. Pri tem je podrl neko drevo, toda vseh 12 potnikov je ostalo nepoškodovani.

Kapitan Saunders je bil prisiljen pristati na zamrznjem jezeru Ashuapmouchouan v severnem delu kanadske province Quebec. Teža aeroplana je prebita ledeno površino v toliko, da se je isti zagozdzil v led tak, da so ga še po enem tednu mogli rešiti.

Z višine 2000 čevljev je neki aeroplani padel naravnost na cestah 10,000 vedno zelenih dreves, v Michiganu pa nad 40,000. V državi Connecticut obsega gole zaseke ali nasipe ob cestah s plažečimi vrtlicami, volčjo dreto (honeysuckle) in drugimi lepimi plazilkami. V New Jersey nadomestijo vsako konstrukcijo ceste uničeno drevo z dvema mladima drevesoma.

V državi Indiana so posadili ob cestah 10,000 vedno zelenih dreves, v Michiganu pa nad 40,000. V državi Connecticut obsega gole zaseke ali nasipe ob cestah s plažečimi vrtlicami, volčjo dreto (honeysuckle) in drugimi lepimi plazilkami. V New Jersey nadomestijo vsako konstrukcijo ceste uničeno drevo z dvema mladima drevesoma.

V državi Vermont se je trgovska zbornica zavzela, da opleša vse obcestne kraje s primernim rastlinstvom. Ob enem bo skušala razširiti propagando za oplešjanje cest preko vseh Združenih držav.

Tuintam že obstajajo društva, ki so si nadela nalogo, da obsega razne golicave ob cestah z drejem, grmovjem ali pa jih obsejejo z divjimi etvili.

GRUDE

Zedinjene države imajo okoli 25 milijonov avtomobilov, torej mnogo več kot katera druga dežela na svetu. Razume se, da je za toliko množico avtomobilov treba mnogo dobrih cest, in tudi v tem oziru prednjači Amerika vsem drugim deželam. Na tisoče milij gladko tlakovanih cest se izpelje vsako leto preko te širne republike, po kvarjeni tlak se nadomešča z novim in ceste se razširjava. Avtomobilisti zahtevajo dobre ceste in dobijo jih. V mnogih državah tudi avtomobilisti direktno plačujejo zanje v obliki državnih davkov na gasolin. Na ta način plača za dobro cesto največ tisti, ki jo največ rablja.

Do novejšega časa se je cesto smatralo le za prometno sredstvo, ki je potrebno, da se pride iz enega kraja v druga. Prvo in glavno skrb se je torej posvečalo graditvi trdih in gladko tlakovanih cest. Malo je, da se oblasti pobrigale za "glavo" naprej v mehkih blatu na robu letalskega polja. Resno ni bil nihče poškodovan.

Blizu Huntington parka v Los Angelesu je neki vojaški biplan bil prisiljen pristati in je to izvršil tako nerodno, da je sedel na avtomobilu, ki je stal na cesti. Letalci in avtomobilisti so včasih nepoškodovani.

Pologoma pa so začeli ljudje, ki imajo smisel za lepoto, uvrediti, da se tudi pri cestah da koristno združiti z lepim in prijetnim, in sicer s primera malimi stroški. Avtomobilisti te dežele prevozijo vsako leto na stotisoč milij samo za zabavo in razvedrilo. Tem ni vseeno, kakšna je najbližja okolica ceste. Vožnja po lepih cestah, skozi lepe kraje, je užitev vsakih trenutev. Eden ali drugi je občudoval cesto, ki se vijejo po Franciji, obdane od dolgih vrst ponosnih topolov, v Luxemburu ceste, ki se vijejo med temnimi borovicami, v sredini Evrope ceste, poleg katerih se košatijo cvetča ali s sadjem obložena sadna drevesa. Evropske ceste mnogokrat niso tako dobre kot ameriške, toda so mnogo lepše in prijaznejše.

Tudi naša Californija je že pred desetletji prišla do prepričanja, da se mikavost pokrajine zelo poveča, če se ob cesti posade primerna drevesa. Tako je videni v omenjeni državi marsikje, da se vijejo ob cesti vrste ponosnih evkaliptov, tujin tam pa tudi orehov, mandeljov in palm. California ima obsajenih z vrstami raznih dreves do zdaj že cest nad 600 milij dajave, in vsako leto nadaljuje z tem opleševalnim delom.

V državi Indiana so posadili ob cestah 10,000 vedno zelenih dreves, v Michiganu pa nad 40,000. V državi Connecticut obsega gole zaseke ali nasipe ob cestah s plažečimi vrtlicami, volčjo dreto (honeysuckle) in drugimi lepimi plazilkami. V New Jersey nadomestijo vsako konstrukcijo ceste uničeno drevo z dvema mladima drevesoma.

Zanimiva šolska statistika. Mestna deška osnovna šola v Celju, ki je bila pred vojno znana kot zagrizeno nemškarsko mesto, ima v tekočem šolskem letu 302 obiskovalce učenca. Po narodnosti je 265 Slovencev, 5 Hrvatov, 6 Srbov, 2 Poljaka in 24 Nemcev. Po veroiz

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. V. 83 NO. 45

Za ohranitev mladosti.

Vsek bi rad ostal ali pa postal mlad. Žal, da dosedaj še ni nihče našel studenca mladosti, da še nihče ni iznašel zdravila, ki bi preprečilo ali odpravilo starost. Tudi razne pomlajevalne metode z vcepljenjem gotovih žlez so za enkrat samo še eksperimenti.

Kljub temu pa je prehitra ostarelost nepotrebna in do gotove meje preprečljiva.

Prvi pogoj za dosego tega je seveda ohranitev telesnega zdravja, kajti bolezen najhitreje postara človeka. Sveži zrak, sonce, pametna prehrana in dovolj spanja so važni pripomočki k temu. Ako nas bolezen kljub temu zaloti, bi morali skrbeti, da se je odkričamo kakor hitro mogoče. Zdravniška veda je dandas že toliko napredovala, da uspešno odpravlja mnoge bolezni, samo če jo pravočasno poklicemo na pomoč.

Nič manj važno kot skrb za ohranitev telesnega zdravja je dobro in soleno duševno razpoloženje. Kdor zna ostati duševno agilen in mlad, ubranil se bo do poznejjeti tudi telesne starosti. Telesna starost je dostikrat izraz ali odsev duševne ostarelosti. Prevelika skrb, jeza in so vratstvo je dostikrat za duševno zdravje to, kar je rak za telo. Te vrste duševno razpoloženje je navadno nepotrebno, nič ne pomaga, a vselej škoduje. Srečen je, kdor je močan in odločen dovolj, da se takega razpoloženja odrese, kakor hitro se ga zave.

Kdor hoče ostati dolgo mlad telesno, ostati mora mlad duševno. Mladost pa je "agilna in prožna, je radovedna in vedno pripravljena se učiti. Kdor misli, da že zadost ve in mu problemi življenja in narave ne vzbujajo več zanimanja in radovednosti, je duševno ostarel, je v resnici starec, če prav bi po številu let še moral spadati med mladenci. Nasprotno pa, kdor si ohrani duševno svežost, agilnost, dostopnost za nove ideje in vpoštovanje za lepe strani življenja, ostal bo mlad duševno in telesno do poznej let. Kdor si ustvari v svojih mislih neko takozvano prepričanje, s katerega ga ne premakne nobena sila več, je starina in coklja napredka. Življenje je večna izprenembra in kdor ni izprenembam več dostopen, ni več živ. Kdor misli, da je dosegel vse, kar je mogoče doseči, je dospel do točke, ki ji pravimo resignacija, in od tam vodi edina pot navzdol.

Sloveči rastlinoslovec Luther Burbank je v svojem življenju dosegel uspehe, kot še nihče pred njim, vendar je dejal, da je tisto komaj začetek neomejenih možnosti, zato je njegova pot vodila naprej in naprej. Zato nam njegova slika pri sedemdesetih letih kaže mladostni izraz, ki ga mno gokrat pogrešamo pri tridesetletniku. Našega Edisona niti pri njegovih dvainosemdesetih letih ne moremo smatrati za starca, ker on neprestano dela, preizkuša in se uči. Njegovo hrepenevanje po novih uspehih, po novih iznajdbah ga dela močnega in mladega.

Ne kličimo torej prezgodnjije starosti, ampak skušajmo se ohraniti mlade kar najdalje mogoče. Do gotove meje je to v naših rokah. Dokler smo dostopni za zdrave nove ideje, dokler imamo zaupanje v našo lastno moč in zmožnost, dokler smo pripravljeni se učiti in dokler vidimo in cenimo dobre in lepe strani življenja, smo duševno mladi in kot taki koristni članji človeške družbe. Prav je, da vidimo tudi temne strani, življenja, toda le v svrhu, da se pretečim nevarnostim izognemo in da skušamo najti sredstva za odpravo istih. Samo čmerjenje in jadikovanje ni še nikomur koristilo, mnogim pa že škodovalo.

Tudi kot člani J. S. K. Jednote bi morali ohraniti naše mladostno agilnost in se z vsem optimizmom prilagoditi novim in izpremijočim se razmeram. Ko je bilo nasejavanje iz starega kraja skoro ustavljen, so nekateri obupavali nad bodočnostjo naše organizacije. Duševno mladi člani pa se niso vdali resignaciji, ampak so se z mladostno energijo lotili organizacijskega dela po prilikah novih razmer. Posledica je bila, da je organizacija bolj napredovala kot kdaj prej v enakem časovnem razdobju. In napredovala bo tudi v bodoče, če bomo ostali duševno mladi in sezinali prilagoditi izprenembam, ki jih prinaša čas. Bodočnost spada mladosti in bodočnost bo naša, če ostanemo mladi.

Zaupanje, spoštovanje in ljubezen si mora vsak sam zasluziti. To velja tako za posameznike kot za večje ali manjše skupine. Z golo zahtevo ali ukazi se tega ne doseže.

Diktaturo težko prenašajo vsi, izvzemši tiste, ki jo izvajajo.

Nekatere lahke ljudi zanesi usoda na visoka mesta, kjer jim visoko ozračje povzroča sumenje v glavi. V tem sumenju pozabijo na svojo omejenost pa kikirajo v svet najbolj plehke neslanosti in nesmiselnosti. Svet pa se smeje in zabava.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

svoje muhe, pa nosijo različne predmete kjer koli se jim zljubi, na primer denar v nogavicah, zapestne ure na gležnjih, šopke na hrbitih, očala v mavelah itd. V Kirksville, Mo., je bila Mrs. Wilson nedavno ustreljena v pleča in krogla je šla skozi ston, kjer bi moral biti srce. Ženska pa ni umrla in učeni zdravniki so se čudom čudili. Pa o vzeli X-ray sliko in pronašli, da ima srce na desni strani. Ženska bo ozdravila in bo lahko pripovedovala še poznam vnučkom, da je o priliki nesreča imela srce na pravem mestu.

Kadar se skušam prebalancirati preko ceste, preplavljene z brnečimi avtomobili, se domisljam, če imam čas, kako krivico nam včasi delajo rojaki v starem kraju, ki blagrujejo nas, ki smo v Ameriki. Nedavno se je namreč oglašil v uredništvu sobrat Erčul, in povedal med drugim, da imajo v njegovi rojstni fari v Sloveniji, kjer se je mudil par mesecov na obisku, na osem tisoč prebivalcev samo en avtomobil. In še tisti, da je priljčno take teže kot doraščen kozel. Srečni pešci!

Tako, se pa vidimo po svetem Martinu, če ne bo toliko mačijih repov kot je bilo pri Termopljal pšic perzijskih vojakov, ki so zatemnile solnce. In tudi vas naj čuvajo bogovi, pri krščevanju!

A. J. T.

LEPE CESTE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

cami, ki uspevajo v dotičnem kraju. V Californiji posebno radi porabljajo v to svrhu zlati kalifornski mak, ki je državna cvetka in simbol dežele in uspeva skoro povsod. Njegovo zlato cvetje med svežim zelenjem je čudoito minkavno za vsako lepoto ljubeče oko.

Iz navedenega je razvidno, da se je materialna Amerika začela počasi zanimati tudi za lepoto. In v tem se ponavljajo zgodovina: vsaka dežela se je začela zanimati za umetnost sreča, ko je doseglj gotovo stopnjo materijalnega bogastva.

GLASOVI Z RODNE GRUDE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

skem letu 313 obiskujučih deklic. Po narodnosti je 291 Slovensk, 7 Hrvatic, 7 Srbinj in 8 Nemk. Iz Celja (mesto) je 220 deklic, iz celjske okolice 90, iz Teharja 1, iz Petrovč 1 in iz Št. Petra v Savinjski dolini tudi 1. V tukajšnjo realno gimnazijo se je vpisalo 13 učenc, v meščansko šolo pa 17 lanskih učenc.

Novi vodovod za Postojno je bil otvoren 28. oktobra. Stal je dva milijona in sto tisoč lir. Denar so dobili pri neki banki za dobo trideset let proti 6 odstotnim obrestim, katerih dve tretjini prevzame vlada. Voda je zajeta iz treh nanoških studenčev nad vasio Strane. 760 m nad morjem. Voda se bo zbrala v zgrajeni koflini, ki drži 410 kubičnih metrov. Dnevna količina vode iz onih treh studenčev znaša deset tisoč hektolitrov. Voda bo dovolj za Postojno in za vasi ob novem vodovodu. Napeljava je dolga 15 kilometrov. Jeklene cevi stancijo 810 tisoč lir.

Fordova tovarna v Črni gori? Fordove tovarne nameravajo v kratkem zgraditi na jugoslovenski obali v Baru svojo tovarno, v kateri bodo v pretežni večini zaposleni domačini. Ford si obeta od ustanovitve te nove tovarne velik razmah avtomobilizma na Balkanu.

Iz ruskega ujetništva se je vrnil po petnajstih letih Mari Milic iz Sežane. S seboj je privedel ženo in sinka.

TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje iz 1. strani)

fašistovski organizaciji v Italiji in ta se znesi nad njegovimi sorodniki. Duffieldov članek o Mussolinijem imperializmu v Ameriki je seveda povzročil veliko razburjenje in vse kaže, da bo zvezni senat s posebno preiskavo posvetil v to zadevo. Ako so Duffieldove obdolžitve resnične, kar je zelo verjetno, bo Mussolinijevemu paševanju v Ameriki kmalu razdrle novorojeno zvezo in Centralna Amerika vsebuje danes šestorico malih republik.

V oni burni dobi se je v Južni Ameriki pojavil velik vodja: Simon Bolivar, Španec po rojstvu in vzgoji, ki je energično napadel španski kolonialni sistem in postal je vojaški in kolonialni voditelj uspešne revolucije — južno-ameriški George Washington. Vzpostavljen od revolucije v Franciji in od upetega Združenih držav, je Simon Bolivar ustvaril neodvisnost raznih španskih kolonij. Postal je prvi predsednik republike Columbije in kasneje je sprejel predsedništvo republike Bolivije, tako njemu v čast imenovanje.

Zmes plemen.

Etnologično je vsaka izmed južno-ameriških republik prav nekaj posebnega. Indijanski domačini niso bili tam odnajdeni preko mej civilizacije, kar se je to zgodilo z Indijanci v Združenih državah, marveč so postalni bistven del prebivalstva. Posledica je nenavadna zmes plemen: Tu imamo najprej Špance, Portugale, druge Evropejce in Kreole (otroke belokosnih in indijanskih staršev). Mulati (otroke belokosnih in črnih staršev), Zambos (otroke indijanskih v črnih staršev). V zadnjih letih je priseljevanje iz vsake evropske dežele in iz Orijenta napravilo to zmes še bolj zmedeno. Argentina, Uruguay in Čile so edine južno-ameriške republike, kjer je čista kavkaška kri pretežna. Brazilija je edina južno-ameriška dežela, kjer uradni jezik ni španški, marveč portugalski. Zgodovina Brazilije, ki je postala republika še leta 1889, je tesno spojena z naseljevalnimi načrti portugalske kraljevske hiše Braganza.

IZ ZAGREBA v Jugoslaviji poročajo ameriški listi o velikem razburjenju, ki je nastalo vsled streljanja med policijo in komunisti. Na pogonu na komuniste sta bila dva policista ustreljena, dva pa nevarno ranjena. To se je zgodilo v noči 30. oktobra. V zvezi s tem streljanjem so bili arretirani trije prominentni odvetniki, kakor tudi 17letna nečakinja dr. Vladimira Mačka, ki je bil vodja hrvatske seljaške stranke. Glede usode enajstih komunistov, ki so bili zadnje čase arretirani v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu, je vlada dala izjavu, da so šli prostovoljno v smrt, s tem da poskakali z zaporov na dvorišče.

PO LATINSKI AMERIKI

Nadaljevanje s prve strani

Novi kontinenti.

Slikovita zgodovina Centralne in Južne Amerike začenja od 1. 1506, ko so se prve španske našelbine pojavile ob karibski obali. Nastal je boj za posest kontinenta in Španci so uspešno odbili Škote, Holande in Angleže in energično razširili naseljevanje kontinenta tekom dveh stoletij. Prvi začetek opešanja španske nadvlaste se pojavi proti koncu 17. stoletja, ko so postavili kraljevski roki v kolonialne vladarje. Brazilija, ki je po obsegu večja kot kontinentálni del Združenih držav, je do zdaj zadržala državljane v svetu, da se ne bi našli v tem članku. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, kjer jih pozorno čita ter prevdari, morajo priznati, da so neprekosljivi, kar se tiče agitacije za našo Jednote. Skoraj ne izide številka, da tudi pri naši Jednote se mnogo agitira, namreč s pisano besedo in to od strani našega urednika. Uredniški članki v našem glasilu, k

JUGOSLAVIA IS NOT ALL GOULASH AND DAGGERS

Former Stratford Woman, Miss A. P. Dingman of Cleveland, Finds Land of the Serb Interesting and Beautiful; Dictator-King Is Helping Nation

(From the Beacon-Herald, Stratford, Ont., Canada)

Miss A. P. Dingman is satisfied that if "bohunks" exist they are not natives of Jugoslavia.

Miss Dingman has just returned from a three months' tour of Europe, six weeks of which were spent in Jugoslavia. She has been in Stratford a few days, the guest of her sister, Miss E. A. Dingman, Cambria street, and will leave on Sunday for her home in Cleveland, Ohio, where she is head of the adult education division of the Cleveland public library.

Intrigues and murders do not form the chief diet of the Jugoslavs, according to Miss Dingman. It annoys her to think that in the popular mind in this country Jugoslavia's chief claim to fame lies in the fact that one of its cities, Sarajevo, was the scene of the assassination of Archduke Francis Ferdinand of Austria, an event accepted as the immediate cause of the Great War. Miss Dingman found the people a peace-loving folk and the country altogether beautiful. The country has been swept by war many times but the people prefer peace.

Many States.

The postage stamp collector of 15 and 20 years ago will have treasures from Bosnia-Herzegovina, Croatian-Slavonia, Montenegro, Slovenia, Dalmatia, Serbia and so on. All these and a few other scraps of territory combine to make the present Jugoslavia, which is more properly termed the kingdom of Jugoslavia. It is a nation built around Serbia, and born out of the Great War at the expense of Austria-Hungary, and in lesser degree, Rumania and Bulgaria. Miss Dingman considers that the establishment of Jugoslavia by the post-war peace-makers was a fairly successful move. The people in the various sections of the country seem to be satisfied and there appear to be signs of political, social and economic progress.

Some friction was inevitable. A common constitution was adopted but in January this year King Alexander, a vigorous, sincere and comparatively young ruler, announced that the constitution would be temporarily suspended and that he would assume the dictatorship of the country. He advanced as his chief reason for the move his conviction that the various parts of the country could be more successfully and more quickly welded together under the patient, guiding hand of a single man than through the efforts of parliaments. Miss Dingman thinks that so far Alexander has been successful. He is a step ahead of Mussolini. Alexander is not only dictator, he is king. And Miss Dingman considers that Alexander inspires the affection of his subjects in a much greater degree than does il Duce across the Adriatic.

The new maps of Europe show that Jugoslavia has a coastline of about 300 miles stretching along the eastern shore of the Adriatic from Italian territory on the north to the little country of Albania on the south, which is a buffer between Jugoslavia and Greece. The area of Jugoslavia is roughly 100,000 square miles, or about one-quarter of the size of the entire province of Ontario. Into that area, however, time has placed some 12 million of people, more than we have in the whole Dominion of Canada. The country does not seem to be overcrowded at all,

Miss Dingman says.

Breakfast Under the Trees.

Miss Dingman had made occasional entries in a diary. One morning she jotted down some notes on the activities in the little section of a main street which she could see as she took her breakfast under the trees on the hotel grounds, in accordance with the breakfast custom of Jugoslavian hotels.

"There is a woman with the black veil of the Turkish and yet she wears a light tan coat with shoes and hose to harmonize just as women from across the Atlantic do. A man passes carrying over his shoulder rugs of lovely colors. A young man in white flannel trousers and navy blue coat as a Chinese. And there are the men wearing the fez who pass by carrying their baskets of bread. Three girls stand in a group at the corner, any one of them might be a Canadian or an American. A boy on a bicycle rides by, and across the street an automobile is parked. A handsome fellow goes by, tall and erect; he has a gray beard and a fine Roman nose. He wears the turban of gold, the red belt, the light colored blouse and embroidered jacket, and a gold chain adds an interesting touch. He is a native of course. I am in the Bosnian city of Sarajevo. Many Mohamedan women have passed. The dress is black, blue or gray, but sometimes it is of a light colored material, like that worn by the woman I mentioned before, and more suitable for the hot, sunny weather. And now the garbage wagon has gone by and other wagons, large and small, pass also. The horse is still an important animal in this part of the world and he wears a beautiful harness here, too. Not all the women are veiled by any means. Here comes an old man wearing dark trousers, rather full green belt, red jacket, white embroidered turban—shabby looking, but colorful. Two sisters pass, I know not whether they are Roman Catholic or Serbian Orthodox."

Miss Dingman explained that the people in the Bosnia and Herzegovina territories, though of Serbian blood, are mostly Mahomedans, the religion having retained its foothold after the expulsion of the Turks, who controlled Serbia from the 14th century until about a hundred years ago. By the pact of Corfu, ratified following the Great War, it was laid down that the three religions, Serbian Orthodox (simulating the Greek Orthodox), the Roman Catholic and the Mahomedan, should be equal. There is compulsory education. Families are large.

Varied Manufactures.

"What do all these millions of people do?" Miss Dingman was asked.

"I will tell you," she said, "about some of the industries. At Risan we saw an interesting lumber mill. At another port we saw boats loaded with lumber and they told us they were bound for Canada. Perhaps the Stratford furniture factories buy some of their woods there. I understand that there were extensive forests of oak, beech and fir which have suffered badly through want of a conservation policy. We saw a large sardine factory at Komissa. The sardine industry is important, along the coast. There was a large tobacco plant at Sarajevo and a big warehouse at Domanovic. At Sarajevo, too, we saw a carpet factory. There was a cement works at Split on the coast,

and a carbide plant not far from there. On the Tsetina river there was a huge hydroelectric development. We saw flour mills, of course, and sugar refineries, distilleries and packing plants."

A Royal Chauffeur

"It was our good fortune to engage a Montenegrin chauffeur who had been in California about 1900 and could speak English fairly well," Miss Dingman explained when asked about her trips inland. "He drove us several hundreds of miles in various directions out of Dubrovnik, which is situated on the Montenegrin coast. We learned that our chauffeur, whom we dubbed Steve, had been private chauffeur to King Nicholas of Montenegro from 1908 until the old king died in Paris in 1921. Shortly after the start of the Great War, King Nicholas found that things were pretty warm and he ordered Steve to escort the Queen and two of the royal princesses across to Italy and thence to Paris.

In all our drives along the coast and for some distance inland we found the country very mountainous. These rugged mountains, sheer rock and mostly bare, are an extension of the Alps. It is a curious fact that only a very few rivers stream down from the mountains into the Adriatic. Very often inland rivers disappear into the rocks and spout out again from a wall of rock on the coast. I saw many such subterranean rivers. The city of Dubrovnik gets its drinking supply from such a source.

"Farther inland," Miss Dingman continued, "the country is better suited to agriculture. In the southern part of Serbia there are rolling downs and unforested grazing areas. In the north and northeast sections there are fertile plains that grow fine crops of grain. They told me that before the war there were large exports of plums, prunes, wheat, maize, pigs, sheep, cattle, meat, hides and so on. But I suppose their markets were upset after the war, though the farmers are said to be getting along fairly well. Even in the mountainous country we often saw great vineyards and groves of olive trees, fig trees, and walnut and chestnut trees."

Behold the Singers!

Among the imports to Jugoslavia, Miss Dingman said, are large shipments of sewing machines. The native women are finding out that it is easier to buy stuff by the piece and make it up with the help of a sewing machine. The art of weaving will eventually be the property of factories there, even as it is here. As for the introduction of farm machinery, the movement is very slow. In the mountainous districts Miss Dingman explained, the ox is the power and the farms are so small that machinery would not pay for itself.

Flappers' Paradise.

Commercial offices in Jugoslavian cities have a noon siesta of about three hours. The tired working girl, Miss Dingman explained, slips down to the beach for a swim, then she lunches at her leisure and has a rest before returning to work.

In many of the shops it is the custom to serve coffee to the customers about 4 o'clock in the afternoon.

Miss Dingman said that Jugoslavia is a country of surpassing beauty. Traveling is pleasant, roads and hotels are good. Sanitary conveniences are not as modern or as common as they are on North America and yet most hotels are well equipped. Miss Dingman declared that she is not through with the Balkan Peninsula.

STOLEN TREASURE

Reported	Purchase	Price
		\$30,000

Dr. Leonidas Pitamic, envoy extraordinary and minister plenipotentiary of the King of Jugoslavians, was the recipient of the much-treasured Belgian-Lower Rhenish 11th century ivory book cover. It was turned over in his care by Frederic Allen Whiting, director of the Cleveland Museum of Art. The ivory cover, known as Diptych, is believed to have been stolen from the vaults of the Cathedral of Zagreb, Jugoslavia.

An investigation had been under way into the reported theft since Dr. Pitamic several months ago informed the Cleveland museum of Cleveland, O., that advices from his government stated the panel had been stolen from the Zagreb cathedral. The theft was not discovered until last summer. The time it was taken is not known. The Jugoslav government said that the thief had substituted a poor imitation panel for the original, which remained undiscovered probably for some time.

The well-known house of De Motte in Paris, from which the book cover was purchased, conducted an investigation of its own when informed of the reported theft, and then decided to refund the entire purchase price—reported to be \$30,000—to the museum if the ivory was returned to the Jugoslav government.

THANK YOU

We wish to express our deep appreciation and gratitude to Dr. M. Oman and Dr. J. Faragher for their commendable work in performing a successful operation on our mother, Mrs. Mary Kikel for the removal of gall-stones. Although her condition was very serious and considered critical and very little hope was given for her recovery Drs. Oman and Faragher undertook the serious task.

We also wish to extend our heartiest thanks to those people who came to visit our mother during her stay in the hospital and for the beautiful flowers sent to her. As she is on the road to full recovery at the present time, words fail us to express our innermost feeling at the joy derived in knowing that we have such faithful friends.

Family Kikel.

PENAL CODE OF MEXICO

Mexico has a new penal code that is enough to stir the blase individual who complains that there is nothing new under the sun. There are some decidedly new things, in the way of statutes. One of the most striking is the provision that a person can not be punished for robbery when he proves that he was hungry and he never committed robbery before.

The code also makes it lawful for a father to kill his daughter and her seducer, he being the judge as to whether the illicit relations have begun or are about to begin. In either event he is justified. These new laws will have their defenders, on the ground of their frankness, but they will come as a shock to such as have been expecting much of the new regime in Mexico.

CARNEGIE MEDALS

The Carnegie Hero Fund was established by Andrew Carnegie 25 years ago. Since then it has awarded 19 gold medals, 526 silver medals, and 1,760 bronze medals. During that time 29,343 cases of "alleged" heroism have been brought to the attention of the commission.

A TOWN IN JUGOSLAVIA

A Slovener, resident of Ely, Minn., decided to take a six months' leave of absence from work in order to visit his native town in Jugoslavia. He came to the United States 34 years ago, and had not been given an opportunity during all those years to return to the place where he was born.

When he arrived at his birthplace in Jugoslavia, he was startled to recognize the town in almost the same condition as he left it. Ordinarily one is surprised at the number of changes that are brought about in a town that was not seen for 34 years. Of course, the population had increased somewhat, but relatively little when compared with the increase of population of one of the American cities during the passing of a number of years. This particular town had between 7,000 and 8,000 inhabitants.

Only One Automobile

During his stay this visitor wanted to rent an automobile so that he could visit the neighboring cities. To his great surprise he was informed that but one inhabitant possessed a car. And this particular car was looked upon as a curiosity. The owner seldom, if ever, drove more than a mile or two on one trip. It seemed that the proprietor of this vehicle was in a continual fear of wearing the car, as undoubtedly he had an idea that the car would last him a lifetime. Hence, when he was confronted with the question of renting his car he refused on the grounds that something was wrong with the mechanism.

Mode of Work Is Unchanged

Another striking fact to this visitor was the manner in which the farmers performed their work. No radical changes were made during the last 34 years. As in the past, the farmer arose at 3 o'clock in the morning to be ready for work at 3:30 a.m. He then worked almost continually until 9 p.m., taking time out for meals. And yet here in the United States we complain because we have to work but eight hours a day and want it cut down to six hours. Of course, the worker in that town had to eat more meals per day than we do. At 3:30 a.m. he had a light breakfast. At 8 a.m. he had what might be termed a full breakfast. Between the hours of 8 a.m. and 12 m. he had another meal. At 12 m. he had his lunch. Between 3 and 4 p.m. he had a mid-day meal. And last, but not least, a supper between 9 and 10 p.m. So we see that a total of six meals were consumed by the worker. Or in other words, the farmer in Jugoslavia combined two days' work into one and incidentally the number of meals consumed by an American in two days was eaten by him in one day.

When this visitor left for the United States he was confronted by one of the natives whether he would not remain in his native town. To which he answered: "You could give me the whole town for a gift and still not keep me here."

DESERT AIR DRY

The air over deserts is usually quite dry and dry air does not hold heat as well as moist air. It begins to lose its heat just as soon as the sun goes down and the process goes on much more rapidly than in other regions.

COLORED PEOPLE

The pigment which gives the typical African his dark color does not develop fully for several weeks after birth. Newborn infants of this race are usually reddish chocolate or copper in color.

CRANK JUROR ALWAYS CONVICTS

Good-Natured Persons Lenient

A prosecutor will not have an electrician or his wife on a jury in a capital case, because the idea of electric current applied deliberately to the human body gives them the creeps. A person with keen, penetrating eyes which seem to look through one generally favors capital punishment. Tall, thin people also favor it. Heavier, jollier, better-natured people do not.

The crank, crabby, impatient or conceited type always convicts on any charge. The man or woman with a family, whose faces show they have had their share of care and sorrow, have a leaning against the prosecution.

Those Who Won't Convict

The deep thinker never convicts where capital punishment is involved; he knows that this punishment depends on the make-up of juries and he knows of cases wherein the punishment could have been employed with much more justice than the case at hand, and the culprit escaped. He refuses to convict because of his innate sense of comparative justice. No lawyer wants a law student on the jury—the theory being that a little knowledge is a dangerous thing. A salesman generally becomes foreman of a jury; he makes himself likeable to others, unconsciously "sells himself."

Lawyers try to prevent two salesmen from serving so there will be no conflict. Whenever a clergyman acts as a juror, the jury is out a long while; he leads the way in deciding that where there has been transgression punishment ought to follow, but when it comes to giving out punishment his spirit of charity and for giveness prevails. It takes a long time. Clergymen are always elected foremen, probably a matter of courtesy.

ARMISTICE DAY

November 11th is armistice day. Parades, programs, balls, and other kinds of celebration will be in evidence. The big idea of remembering the anniversary of the armistice is to remember the sacrifice of young men, the high cost of honorable service, the grief and pain and loss for a cause that seemed worth while. Armistice day should not be the occasion for glorifying war, for creating propaganda for armies and navies. It is a day for gratification and the remembrance of heroes.

Above all, Armistice day is a time for determining once again that tolerance and idealism and the spirit of service of the war period shall not have been marshalled in vain. If men died, we must not let it be said they died for nothing.

SAFETY VALVE

At first blush it might seem that if anything could drive a man crazy it would be the trials and tribulations of matrimony. That the bachelors life should be one of tranquility with little to worry him. But evidently this is not the case, since statistics show that there are more insane unmarried men than married men. Perhaps the poor bachelors go cuckoo trying to sidestep matrimony and avoid the traps made by designing women who are bent on luring them into marriage. Perhaps having no one to think about but themselves they grow nutty brooding over trifles that affect themselves. And again if they had been all right in the beginning they would not be bachelors.

PLANE TALE

The plane had gone into tailspin, and the pilot forced himself resting on a cold, crete surface after the crash. "Where am I?" he moaned. "You're in my cellar," he said, back the reply from the bachelors, "and don't forget that I'm watching you."

Social Worker: "What's your name, my good man?"

The Convict: "999."

Social Worker: "Oh, that's not your real name."

The Convict: "No, only me pen name."

"I hear you left your home."

"Yeah, I stayed there for weeks and found out that I had no bathtub."

Stewed: "I shay, or hash youse got anything to cheer me up?"

Stude: "Surely, sir Rah! Rah!"

"Sandy, your overalls faded. Are you getting a one?"

"A NEW one? Cerd not, I'll dye it."

"And Sandy, my overalls too small, can I get a one?"

"A NEW one? Certainly you'll diet!"

Don: "I hear your sick, what would you do if died?"

John: "I believe I'm crazy."

Don: "Would you again?"

John: "No, I wouldn't that crazy."

The Lad: "Hey!"

The Lass: "My name's 'Hey,' an' don't try to make me."

Kazib: "Kazib."

Tambu: "Tambu."

John: "John."

John: "John."

John: "John."

John: "John."

John: "John."</p

DOPISI

(Nadaljevanje iz 2. strani)

Ely, Minn.

je namenjen za 60 avtomobilov, se je sukalo pozno v noč do dvesto parov veselega občinstva. Obe godbi sta bili vedno na deku, in kakor hitro je prenehal orkester, so ga nadomestili tamburaši. Tako se je ponavljalo do polnoči. Kaj pa se je prijetilo po končani zabavi v gori omenjenem prostoru, hčem na tem mestu tudi nekaj poročati, pa mislim, da ne bo ta veselica nikogar posebno razveselila.

Ker je občinstvo prihitelo od vseh koncev mesta in tudi iz bližnjih sosednjih mest s svojimi avtomobili, so trije mladi pobalini (ne Slovenci) se poslužili nekega tujega avtomobila ter se z njim odpeljali proti mestu Tower, Minn., ki je oddaljeno kakih 22 milj od mesta Ely. Seveda tega ni opazil nihče prej, nego je bila zabava končana, in ko se je raznesla grozna novica, da se je prijetila veselica na novo ustanovljeno mestu. Kako se je začelo grajdino, da izgleda kakor popoln obiskal to mesto, in takrat je poteklo 18 let.

Ker je občinstvo prihitelo od vseh koncev mesta in tudi iz bližnjih sosednjih mest s svojimi avtomobili, so trije mladi pobalini (ne Slovenci) se poslužili nekega tujega avtomobila ter se z njim odpeljali proti mestu Tower, Minn., ki je oddaljeno kakih 22 milj od mesta Ely. Seveda tega ni opazil nihče prej, nego je bila zabava končana, in ko se je raznesla grozna novica, da se je prijetila veselica na novo ustanovljeno mestu. Kako se je začelo grajdino, da izgleda kakor popoln obiskal to mesto, in takrat je poteklo 18 let.

Mladenci, ki leži sedaj mrtve na mrvaskem odru, ko pišem to poročilo, se je še zelo veselo zabaval na plesiču ob otvoritvi gori omenjenega novega poslopja. Nič slabega služeča ga povabi njegov priatelj, ko se se pripravljal, da gredo domov, naj prisede k njemu v njegov avtomobil, da se popeljajo nekako na sveži zrak. Prisledila sta še dva druga, na kar so se odpeljali v isti smere, kakov oni pobalini, komaj 18 let stari, z ukrašenim avtomobilom. In komaj deset minut potem, ko so se odpeljali, se je že prijetila ta grozna nesreča, pri kateri je bil eden takoj ubit, drugi pa je umrl v pondeljek zjutraj v groznih mukah in bolečinah v bolnišnici mesta Ely. Nadalje zopet tretjemu je kar glavo odprlo, toda ne tako nevarno, da bi mu odprlo lobanje, ampak tako, da mu je vzel z glave vse lase. Le četrti je dobil bolj majhne poškodbe na obrazu in po rokah, če se ne bodo pokazale še kako nadaljnje posledice nesreče.

Mrtev je bil takoj 22-letni mladenci, tukaj rojen Slovenec in član SNPJ, ki je sedel pri vozniku. Lastnik ponesrečenega avtomobila ni bil Slovenec in se piše John Johnson. Zlomilo mu je noge in eno roko, tako da je podlegel in zatisnil oči za vedenje v pondeljek, 28. oktobra zju tra.

Zadi sta sedela neki že prijeten mož, rodom Šved in naš rojak Slovenec Jos. Lenič, tudi se komaj 24-letni mladenci. Vsi trije so bili takoj odpeljani v bolnišnico, in je eden že umrl, kakov sem gori omenil, name re voznik avtomobila John Johnson, komaj 45 let star in poročen; zapušča žalujočo vedovo brez otrok. Mrtvi Slovenec, po imenu John Pušavec, star komaj 22 let, zapušča očeta in mater ter brata in sestre.

Nesreča se je prijetila komaj eno miljo in pol od mesta Ely. Ker so se hoteli, kakov sem že omenil, nekoliko peljati na sveži zrak, so se srečali z ukrašenim avtomobilom, ki je na vsomoč priletel po klancu navzdol ter vozil na nasprotni strani ceste. Tako sta avtomobiloma priletel z največjo naglico skupaj in to tako močno, da je bil avtomobil Johnsona popolnoma zdroljen na sprednjem koncu. Johnson je odletel skozi streho ven. Pobalini so imeli težak Buick avtomobil, drugi pa imeli nekoliko lažjega "Erskine," zato je bil zanje udarec hujši nego za ukrašeni avtomobil, ki je še enkrat težji. Zato tudi gori omenjeni lastniki napredujejo in jim je nadaljnega in tudi do

bratje in sestre J. Nič nam ni treba biti nahaja v tem mestu, ki je nadaljnega in tudi do vseh konjev. To je ravno na nasprotju na novega postopja so sestri Martina Skala. Tako vi se lahko napredujejo in jim je nadaljnega in tudi do vseh konjev.

Toda vsi trije se sedaj nahajo v tukajšnjih mestnih zapori ter bodo čakali do porotne obravnavne.

Ko sem še pri poročilih glede tukajšnjih nesreč, naj tudi poročam še neko drugo nesrečo, ki se je prijetila tukaj v Minnesotai.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1 JSKJ, tukaj na Ely, je tudi

v petek dne 25. oktobra pokopal svojega člena sobrata Blaža Hafnerja, katerega je ubilo pri razstrelbi smodnika.

Pokojni sobrat Hafner je bil doma iz vasi Mlaka iz občine Komenda v Jugoslaviji. Tam zavuča svojo soprogro Jero Hafner, sina Augusta in hčer Anglo. Star je bil še 45 let, ko ga je zadela nesreča.

Član gori omenjenega društva in sobrat naše Jednote, Blaž Hafner, se je podal na delo dne 22. oktobra, kakor vsaki dan ponavadi, v železni rudnik v Carson Lake, v bližini Hibbing, Minn. Če nekaj ur dela se je prijetila razstrelba v rudniku, pri kateri je ubilo sobrata Hafnerja, kakor tudi njegovega sodelavca, s katerim sta skupaj že del časa dela.

Dragi mi sobrat v sestreste, iz teh osemnajstih letih se Ely tako moderni, da izgleda kakor popoln obiskal to mesto, in takrat je poteklo 18 let.

Seveda tega ni opazil nihče prej, nego je bila zabava končana, in ko se je raznesla grozna novica, da se je prijetila veselica na novo ustanovljeno mestu.

Mladenci, ki leži sedaj mrtve na mrvaskem odru, ko pišem to poročilo, se imajo srednje šole (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Obiskovalo je pa to, da lastuje kakih pet ljudskih potreb, imajo srednje šole (School), dalje obrtno (Industrial School), kateri dva letnika više šole.

Na veselo svodenje v nedelje 10. novembra popoldne!

John Troha.

Lusk, Wyo.

Članom društva sv. Antona št. 131 JSKJ v Great Falls Montana, se tem potom najlepše zahvaljujem za po Franku Hočevarju poslane mi smotke. Vse imen žal ne morem navesti, ker bi velo preveč prostora, toda vsemi bodo ostali v lepem v hvaležnem spominu. Počutil sem se med njimi tako domačega, da se mi je pri odhodu zdelo kot bi odhajal doma domov. Še enkrat najlepša hvala in pozdrav vsem!

Anton Golob.

Canonsburg, Pa.

Ker še ni dolgo, kar sem bolj obširno poročal o našem mladom društvu in njegovem načinu, bo moje današnje poročilo kratko. Obvestiti hočem na tem mestu naše prijatelje in tukajšnje slovensko občinstvo v obči, da naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno vabi mo vse prijatelje iz bližnjih naših sosedstev, da najem pravljajo naše novo društvo predstavlja prvo veselico v soboto 9. novembra, in sicer v Poljski dvorani v East Canonsburgu, Pa.

Na to veselico vladno v

POTRESNA POVEST

Spisal Franjo Maselj-Podlimbarski

(Nadaljevanje)

In hotel je pobirati in spravljati v meh. V členih mu je pokalo in vse ga je že bolelo, tako se je trapil po tleh. Ko se mu je zdelo, da je vse pobral, je vsul v meh tolarje, ki jih je nabral v klobuk. Potem je vstal, stisnil plen pod pazduhu in korakal preko trate z obrazom človeka, ki se mu je važno delo obneslo, pa se ni zvalila še vsa skrb ž njega. Doma je zlezel na osek in tam je s povresom prevezal in ovil zaklad. "Semkaj sem nosil v otroških letih skrivaj, da ne bi videl hlapec ali kakšen drug lakomnik, trdo in nezrelo sadje v mladivo; tu notri naj čaka mačji meh svojega gospodarja!" In porinil je meh za deščeno ograjo v slamo. Skočil je na tla. Težko breme je padlo ž njega, ko jo odložil tudi denar. Začudil se je, kako je mogel toliko mistiti o denarju nocoj, ko bi moral pravzaprav razdeliti svojo dušo na dve plati; ena bi morala plakati z narodom zaradi neskončne nesreče, druga bi se moralatajno veseliti luči prve ljubezni. Njegove misli so zavile zdajci v tisti tir, kjer jih je hotel imeti. Preden se je napotil k Smoletovim, je obvestil domače ljudi, da se stricu Andreju ni prigodilo nič žalega.

Smoletovi so bili zbrani na vrtu pri jarko plapolajočem ognju. Tone je postal za vrtnim plotom na poti. Njega ni mogel nihče videti, a on je dobro razločil, kdo je pri ognju. Spoznal je, da stoji pri Smoletovih gospod župnik, zato ni hotel stopiti k družbi: ne župniku in ne Smoletovim ni hotel izdati svoje skravnosti. Šel je dalje po Gabrovcu. Vsak korak mu je kazal nesrečo, ki je zadela domačo vas. Tej tih viasi, v katero je tako rad zahajal na počitnice, ki je do konca življenja ne pozabi, ki se mu zdi vedno prijazna in mikavna, kjer pozna vse prebivalce, kjer žive njegovi starši, sorodniki in znanci, kjer se mu zdi zemlja lepša in nebo sijajnejše nego drugod, tej dragi domači vasi preti poguba! In ne samo vasi morda vsej pokrajini, vsej deželi! Kak ponos ga je navdajal, ko se je s šolskimi tovariši pogovarjal o napredku naroda, o razvitu prestolnega mesta, o lepši bodočnosti, in glej—ena sama noč preti uničiti vse nade, vse kratkočasne sanje, pragnati roj temnih oblakov na jasno obzorje! Oh, da ima Atlantova ramena, odnesti bi hotel ta toliko ljubljeni narod iz krajev, kjer se je tako kruto oglasti podzemski orjak! A ne same naroda, ves ta predel zemlje bi moral odnesti odtod, ker brez tega zemskega raja si ne more mislit svojih rojakov. Bog ve, kaj je res z Ljubljano, na katero ga veže toliko spominov in vezi, kjer prebiva njen oče. Ali se tudi tam trese? Ali prenese prestolnica ta strašni pojav prirode? Ali se še pomiri zemlja, ali se kdaj zjasne vremena temu toliko teptanemu narodu?

Pri kapelici sv. Jeronima pred župnijskim vrtom je naletel na kopo ljudi. Baš so drug za drugim pokleki na vlažno zemljo. Začeli so moliti litanije. "Kriste, usliši nas, Kriste umisi se naš!" Taki kliki so doneli Tonetu na uho v najrazličnejših glasovih in vsi ti glasovi so bili razveljeni. Snel je klobuk in se pridružil verni gruči. Dolgo so molili glasno in goreče; ko se je pa prigodil nov sunek, je bilo spoznati, kako se tem bornim ljudem trga in meša njih molitev: eden je na začetku litanij, drugi na koncu, tretji bruha iz sebe pobožne vzklike, ki se ne nahajajo v nobenih litanijah, a četrti brez slovne giblje ustna in plaho gleda na nebo. Marsikateri misli, da zdaj zdaj treba storiti oni strašni skok iz časnosti v večnost. In ke ponehdo valovanje zemeljske skorje, vse zopet udari v redno, družno priprošnjo. Ko so odmolili, se je Tone tisto odtrgal od gruče, nadel klobuk in šel dalje po vasi. Povsed je videl ljudi na tratinah ali na njivah kraj hiš. Nekateri so bili v zimskih oblekah, drugi le površno oblečeni, ker si niso upali iti nazaj v hišo po bleko. Materje so zibale, tešile in dojile otroke, k se niso dali zlahka upokojiti v takem nenavadnem položaju: možje so na vozovih pripravljali ležišča za deco, mladina je nosila skupaj drva in kurila ognje. Poleg človeka je taborila, plašna živila, ker mnogi gospodarji je niso pustili v bleku. Vsak je izkušal tako prilagoditi in izkoristiti okolnosti, da s spričo kljubuje prirode ohrani življenje. Milo se je storil Tonetu, ko je videl toliko nesrečnih ljudi. Obrnil je svoj pogled k nebu. Mirno se razprostira nebosklon nad njim nastlan je tu in tam z rahlimi oblaki, ki se mestoma kopičijo že v težke svinčene gruče; neobjetno leži nad njim nebesni svod in pokojno, kakor bi se na tej borni zemeljski kepi nit las ne skrivil božjim bitjem. Strašna, nepozabna noč! Razburilne vesti leta po vasi, pri vsaki trumi ljudi se povečajo. Če se ustavi za gručo vačanov, ki niso v molitvi, že sliši besede sodni dan, konec sveta in izraze, ki se nanašajo na pogibel zemlje in človeštva. Iz neke hiše je slišal uro biti dve. "Bog, kdaj bo konec te dolge noči? Ali si je nadel čas svinčene peroti?" je dejal sam pri sebi in že se mu je prijavil nov prizor

Na gorenji strani Komarjeve hiše, ki stoji sredi vasi, tam kjer se slamačata streha skoraj dotika zemlje, je zapazil nekaj ljudi. Ti ljudje so vpili, mahali z rokami, nemirno se kretali, tako da je bilo od daleč vidno, ko da pleše v nočni temi zbor čarovnikov, ki se prepriajo. Tonetu je precej sinilo v glavo, da se je Komarjevem prigodila nemara kakšna posebna nesreča, zato je podvojil korake. Ko je prisel bliže, je videl, da obupno krdele le vpije in kriči v streho, h kateri je prislonjena lestva. V treh skokih je bil za hišo. Spoznal je oba stara Komarja, njega in njo, ki sta stala zdaj pri lestvi, in dva možaka iz soseščine, ki sta se bila baš spravila po lestvi na streho. In slišal je starega Komarja klicati v streho in staro Komarjo javkati. Izpod strehe pa je donel votel odgovor mladega Komarja in pronikav otroški jok je bil slišen od tam in kurje kokodakanje. Tone je slišal, da se je tudi tukaj, kakor pri Smoletovih, porušilo zidovje in zapro izhod prebivalcem. Možka na strehi sta ga pozvala, naj pride pomagat. V hipu je bil po lestvi pri njih. Vsi trije so jeli trgati streho. Po kratkem naporu so zagledali skozi odprtino brlečo svetljiko na dilah in družino mladega Komarja. Mladi gospodar je stal nepremično, stolpu podoben, držeč se poprečnega trama. Njegove velike in svetle oči, značene grozo in strah, so se ujele z Tonetovimi. Poleg njega je stala desetletna Micka, hčerka pr njegovi prvi ženi, v belem krilcu, razkuštrana in objokana. Videl je Tone, da je obok nad stopnicami sesul, pogrenzel in

zaprl pot v vežo onim, ki so spali pod streho, videl je v kotu jato kokoši, ki so nemirno dvigale čopaste glave in po strani gledale na to, kar se godi v njih sicer tako mirnem bivališču in kar ga je globoko presuniло, zapazil je na teh podstrešja mlado Komarko ob tramu, z detetom v naročju; le procesijo njenega obrazu je bilo videti izpod gostil las, ki so se usipali v naročje in pokrivali malega dojenčka, čigar v plenice zavite nožice so molete izpod take gorke odeje. In dlan materine desnice je pokrivala, kolikor je presegla, in grela pretanki povojo. Kakor bi hoteli greti nedostatno oblečeno telo, ki jim je dalo življenje, in da bi sami sprejeli od njega gorkote, tiščale se je troje otrok svoje matere: najstarejši je stal za materjo, oklepal z eno roko njen vrat, z drugo si je trl in mel oči, plašnico preko materine rame na glavi in strešni odprtini; se en fantek in deklica, oba v samih srajčicah, sta se držala vsak na eni strani matere, rila glavi v njeno obleko in jokala. Materina levica je brezsilno ovijala deklico. Podobne slike usmiljenja in ljubezni Tone še ni videl nikdar.

"Hoj, Komarjevi, zdaj se pa le podvajajte, da vas spravimo na tla, preden se podere svet!" je vpil eden možakov na dile. A drugi, vaški krovcev, je pristavljal: "Ne bodi hud name, Komar, da smo ti razbrskali streho. Nismo ti preluknili pokrivala zato, da bi mesec svetil tvojim kuram. Se to pomlad ti ga zopet lepo ogladim, če nas večni Bog ne pokrije s svojo večno streho. Prebudi ženo, da je ne pozobljejo kure! Hoj, Špelka, če si živa, čivki besedo!"

(Dalje prihodnjič.)

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Kranj dobi nov moderen hotel. Gospod Gorjanec, lastnik hotela "Stara pošta," se je lotil velikopoteznegra načrta. Sedanje hotelsko poslopje bo združil z novimi objekti v imponantno enotno hotelsko stavbo. Zdrženo poslopje se bo raztezalo od sedanjega hotela preko dosedajnjega vmešnega dvorišča do stranskega objekta, v katerem so spodaj prostori tvrdke Šifrer in Ahačič. Zunanjia fronta bo dolga nad 50 metrov. Obstranski sedanji poslopji bosta dvignjeni še za eno nadstropje, da bosta dvonadstropni, notranje poslopje, ki se gradi na vmesnem dvorišču, bo pa imelo tri nadstropja. V novem poslopju bo med drugim na razpolago 52 tujinskih sob z nad 60 posteljami. V spodnjih prostorih bo povečana restavracija, nadalje bodo lokalni za briča, mesarja, specerijsko in druge trgovine. Na razpolago bodo kopalnice in centralna kurjava. Tujske so bodo imele naprave s toplo in mrzlo vodo na razpolago. Za hotelom se nahajajo tudi hotelske avtogašare. Z novim hotelom, ki bo v Kranju eno največjih poslopj, bo možnost razmaha tujškega in letoviščarskega prometa mnogo pridobil.

V splitskem kanalu so ribiči vlovili te dni zanimivo ribo Ophycitis fertens, ki jo Dalmatinci imenujejo riba-zmija. Dolga je dva in pol metra. Podobna pa je padel s stola in izdihil. Zadela ga je sršna kap.

Izslejanje iz Goriške se nadaljuje. Po vseh je vedno manj mladine in krepkih mož. Lastnik tamošnje apnenice g. Šifrer Franc je potom precepal načrte v bližnji goščavi tekom dveh dni 7 krasnih eksemplarjev in jih neranjene v pripravljeni stekleni kadički oddal mag. pharm. g. Burdychu, kjer so bili predmet obče pozornosti. G. Šifrer je v lovu na kače izredno spreten in mu je sicer nevaren posel v pravo zabavo. Tekom leta je ujet preko 30 strupenih plazik. Modraste si je ogledala tudi šolka mladina.

Te dni je ustrelil gosp. Janez Jazbinšek, upokojeni graščinski lovec, v revirju graščine Planina pri Sevnici 190 kg težkega divjega merjasca. Gosp. Jazbinšek ima posebno srečo, ker je že več teh škodljivcev postrelil. Omenjene živali delajo tu kažnjivim posestnikom ogromno škodo na koruzi in krompirju.

V Loškem potoku je umrl g. Martin Kordiš, trgovec, posestnik, bivši župan in predsednik krajnega šolskega sveta. Star je bil 72 let.

Na Uni ni več slapa. V okolici Bihača se je pripritel te dnežen prirodnji dogodek. Na reki Uni se je med seloma Golubić in Priska nahajjal manjši slap, ki je bližnjim mlinom dajal gonilno moč. Ob močni detonaciji se je v soboto ponoči zrušilo skalovje, ki je povzročilo padec vode. Slap je prenehal in voda se je razlila. Bližnji

iz Idrije se namerava izseliti kakih 18 fantov v Belgijo, iz Spodnje Idrije je pripravljenih za pot v Francijo in Belgijo kakih 25 fantov. Iz Gornjega Lokoveca je razkropljenih tretjina mladih ljudi po Nemčiji, Franciji in Belgiji, odhajajo v Argentino, pet jih odide v belgijske rudnike. Pri javnih delih v deželi se domači delavci skoraj ne vpoštevajo, dasi jih je bilo obljubljeno zaposlenje domačinov.

Pred kratkim sta se izselila iz Hrastnika gospa in gospod Kobale. Bivala sta v Hrastniku 32 let. Gospa je upokojena učiteljica in je službovala v Trbovljah in v Hrastniku do upokojitve. Največkrat je poučevala v elementarnem (prvem) razredu, za katerega je bila kakor ustvarjena. Kot vestna in ljubezni učiteljica bo ostala Hrastničanom v najboljšem spominu. G. Kobale — rudniški paznik — je služboval pri TPD 25 let. Opravljal je svojo službo pri lesnem oddelku zelo vestno. V dokazu temu je, da ni bil tekem dolgih let službe niti enkrat kaznovan, kar se pri strogem nadzorstvu lahko zgodi. Sedaj je g. Kobale upokojen, s tem mu odpade rudniško stanovanje in se zato preseli v lastno hišo v Laško. Lastno streno sta si zakonča Kobale nabavila iz svojih prihrankov.

DOPISI

(Nadaljevanje iz 5. strani)

aktivni o priliki vsake prireditve. Upam, da se bodo tudi to pot izkazali in razprodali kar največ vstopnic že v naprej in povabili vse svoje in naše prijatelje na veliko zabavo na 27. novembra, to je na večer pred Zahvalnim dnem, v Slovenija dvorano.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 J. S. K. Jednote, ki privaja Združenje akcijev tukajšnjih slovenskih društev, pripomoreva svojim članom, da kar močce številno posečajo pririditev vseh vseh društev, ki pripadajo tej akciji. To leto imeli bomo tukaj sledete društvene zabeve:

14. novembra društvo sv. Družine D. S. D. "card party" v Slovenia dvorani;

23. novembra društvo Jolietka Zavednosti, št. 115 SNPJ, plesno veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27. novembra društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, "barndance" v Slovenia dvorani;

30. novembra društvo sv. Cilira in Metoda, KSKJ, veselico v Slovenia dvorani;

28. decembra društvo Vitezov sv. Jurija, KSKJ, plesno veselico v Slovenia dvorani.

John L. Živetz Jr., tajnik društva št. 66 JSKJ

27.